

Prijímacie skúšky zo slovenského jazyka a literatúry
študijný odbor 7902J 00 - 1. termín - 2.5.2022

Kód žiaka: ..... Počet bodov: ..... Podpisy hodnotiteľov: .....

Ukážka 1

Plachý akord (Sl. E. L.)

Za búrnej, tmavej noci
ja blúdil sám a sám,
závidel ronenie slz
tým čiernym nebesám.

Bez cieľa šiel som vo svet
a hľadal úľavu:
papršlek do tmy srdca,
liek v hlavu boľavú.

Ach, niekde vedľa cesty,
u starých božích múk,
našiel som zúfajúcich
pár chladných, mokrých rúk...

Snáď skutočnosť to bola,
a možno **púhy** sen:
zabudli ruky na mňa, keď
svitol biely deň...

Len pocit ostal temný,
kýs' bôľu odtienok,
akordom plachým hučí
z hasnúcich spomienok. (I. Krasko: *Nox et solitudo*)

1. Z uvedeného textu vyplýva: 2b
  - a) S prvými lúčmi slnka končí trápenie lyrického subjektu/básnika.
  - b) Lyrický subjekt/básnik stratil milovaného človeka.
  - c) Lyrický subjekt/básnik je chorý a potrebuje lieky.
  - d) Lyrický subjekt/básnik prežíva smútok, cíti sa opustený.
2. Pre ukážku 1 **neplatí**: 2b
  - a) Príroda zosobňuje pocity lyrického subjektu/básnika.
  - b) Báseň čiastočne patrí do prírodnej i ľúbostnej lyriky.
  - c) Lyrický subjekt/básnik má pocit, akoby sa mu to len zdalo.
  - d) V ukážke je použitý striedavý rým.
3. Tretia strofa v ukážke 1 je: 2b
  - a) Zloženou vetou/jednoduchým súvetím,
  - b) jednoduchou vetou, dvojčlennou, neúplnou, rozvitou, oznamovacou,
  - c) jednoduchou vetou, dvojčlennou, úplnou, rozvitou, oznamovacou,
  - d) zloženým súvetím.
4. V ktorej z viet je **nesprávne** uvedená predložka? 1b
  - a) Všetko to záležalo od toho, či príde.
  - b) O hodinu mám byť doma.
  - c) Jano priniesol darček pre Petra.
  - d) Spoza stromu sa ozval slabý hlas.
5. Uveďte synonymum k zvýrazneným slovám (**papršlek, púhy**) v básni. 2b
6. Vypíšte z ukážky 1 jednu vokalizovanú predložku. 1b

7. Z podčiarknutých veršov prvej strofy vypíšte prisudzovací sklad. Ktoré slovné druhy ho tvoria? _____ 2b
8. Do ktorého literárneho druhu možno zaradiť ukážku 1? _____ 1b
9. Pomenujte nasledujúce umelecké prostriedky: 4b
- Vietor hladká steblá trávy. _____
  - V očiach sa ligocú slzy šťastia. _____
  - Voda v rieke onemela. _____
  - Nosí šaty z vlín. _____
10. Určte slovný druh zvýraznených slov vo vetách. 4b
- Obrancovia korčuľovali **vedľa** brány. _____
  - Suroviny podáva **odoka**. _____
  - Mám **okolo** tridsať rokov. _____
  - Áno**, v stredu sa stretieme. _____

Ukážka 2

Nový **pohľad** do vesmíru. Na obežnú dráhu Zeme vedci umiestnili Hubblov vesmírny ďalekohľad ktorý im umožní vykonať nové výskumy vzdialených planét galaxií a čiernych dier. Stal sa jedným z najdôležitejších teleskopov v dejinách astronómie a slúži dodnes. Tento 11-tonový kolos vyniesli z Kennedyho výskumného strediska na Floride na obežnú dráhu Zeme 25. apríla 1990. Sofistikovaný vesmírny teleskop bol prenesený do výšky 589 km na raketopláne Discovery s päťčlennou posádkou. Odvtedy krúži rýchlosťou 27300 km/h okolo Zeme. Keďže sa nachádza mimo zemskej atmosféry, získava ostrejšie obrázky veľmi slabých a matných objektov než ďalekohľady **na** zemskom **povrchu**. Od prvej koncepcie až po vypustenie sa potýkal s množstvom rozpočtových problémov, ktoré viedli k rôznym redukciam a odkladom. Nakoniec musela NASA uzavrieť spoluprácu s Európskou vesmírnou agentúrou, aby vôbec tento projekt dotiahla do zdarného konca. ESA dodala niekoľko prístrojov, medzi nimi aj solárne panely, a uhradila približne 15% nákladov... (Nový pohľad do vesmíru. In: Svet poznania, 7, 2022, 2, s. 34. ISSN 1339-3154)

11. Z ukážky 2 vyplýva: 2b
- Hubblov vesmírny ďalekohľad umožní vedcom pozorovať Zem.
  - Let raketoplánu bol niekoľkokrát odložený kvôli peniazom.
  - Raketoplán Discovery krúži 27300 km/h okolo Zeme.
  - NASA uhradila ESA 15% nákladov.
12. Pre ukážku 2 **neplatí**: 2b
- Vesmírny ďalekohľad sa nachádza pod úrovňou 600 km.
  - Slovo „*redukciam*“ tvoria 3 slabiky.
  - V ukážke sa nachádzajú prídavné mená vo všetkých typoch stupňovania.
  - Zvýraznené slovné spojenie „*na povrchu*“ je nezhodným prívlastkom.
13. Koľko čiarok má byť v podčiarknutej vete ukážky 2? 1b
- 1,
  - 2,
  - 3,
  - žiadna.
14. Ktorý z uvedených výrokov **nie je** pranostikou? 1b
- Studený máj – v stodole raj.
  - Na Prokopa zmokne každá kopa.
  - Dostal sa z dažďa pod odkvap.
  - Na sv. Jána otvára sa letu brána.
15. Vypíšte z ukážky 2 po jeden príklad na tvorenie slov skladaním a skracovaním. 2b
16. Z poslednej vety ukážky 2 vypíšte združené pomenovanie. _____ 1b
17. Zarádte ukážku do jazykového štýlu. _____ 1b
18. Ktoré diakritické znamienka sa v texte **nenachádzajú**? _____ 1b
19. Ktorý vetný člen je zvýraznený v prvej vete ukážky 2? _____ 1b
20. Vypíšte z ukážky 2 jedno slovo, ktoré sa skloňuje podľa vzoru kost'. _____ 1b
21. Rozdeľte slovo „*sofistikovaný*“ na slabiky. Píšte cez pomlčky. _____ 1b

Pravopisné cvičenie. Doplňte i, í, y, ý, -ou, -ov. 15b

Po záhrade nám behali zver __. Jedn __ naši znám __ navštívili miesta s nádhern __ prírod __. Poľovnícke ps __ vyplašili spoza krík __ čriedu b __ zónov a b __ volov. Susedk __ n __ m mačkám neodolala ani koleg __ n __ na dcéra. Ak __ si vandali rozbili v __ trínu.